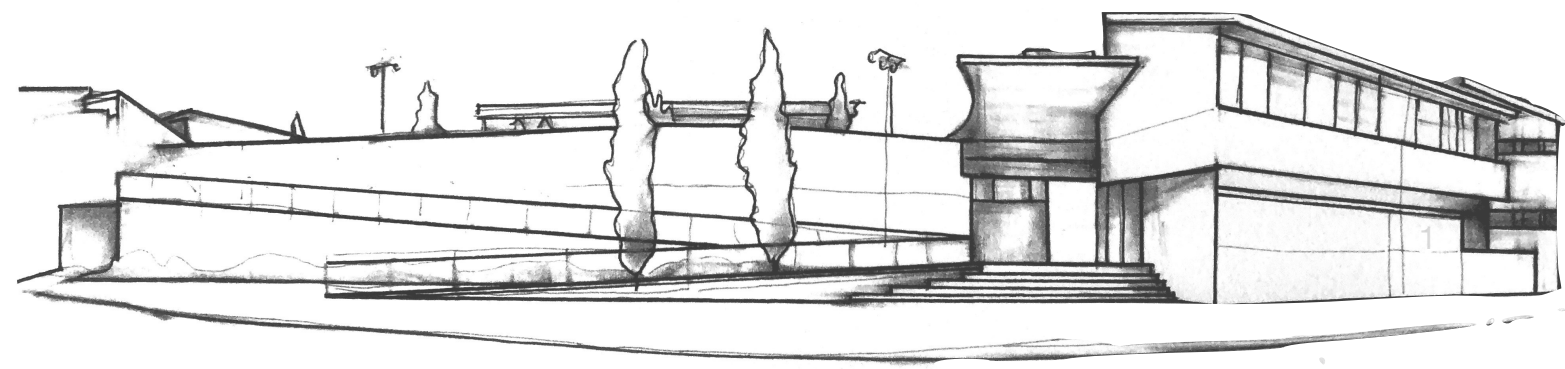

PLA D'IGUALTAT IES MARRATXÍ

“La coeducació és l’acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l’alumnat, independentment del seu sexe, identitat i expressió de gènere i orientació sexual, encaminada a erradicar els estereotips i biaixos sexistes i fomentar, així, la igualtat real d’oportunitats.”

Pla de coeducació de les Illes Balears 2019-2022

INDEX

1. Marc Legal i de referència
  - a. Marc legal
    - i. Normativa Internacional
    - ii. Normativa Estatal
    - iii. Normativa Autonòmica
  - b. Organitzacions internacionals
2. Contextualització
3. Diagnòstic i justificació
  - a. D'on partim?
  - b. Per què ho necessitam?
4. Àmbit d'aplicació
5. Objectius per nivell
  - a. Objectius a nivell de comissió
  - b. Objectius a nivell de Claustre
  - c. Objectius a nivell d'alumnat
6. Mesures
7. Actuacions i accions
  - a. Línia d'actuació 1: conscienciació
  - b. Línia d'actuació 2: estratègies i eines
8. Avaluació

1. Marc Legal i de referència

Hi ha una àmplia normativa que regula i obliga a implantar plans de coeducació als centres educatius. El nostre centre ja compta amb una comissió de Coeducació que hi fa feina al respecte, però el pla d'igualtat implica tota la comunitat educativa. Hi ha una àmplia normativa que regula la tasca coeducativa als centres educatius, també diferents organitzacions insten a treballar-la, així com els diferents plans coeducatius per treballar-la.

A continuació citam tot el marc normatiu i de referència on es sustenta el **Pla de coeducació de les Illes Balears**:

a. Marc legal

i. Normativa Internacional

- **La Declaració Universal dels Drets Humans**, adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides (Resolució 217 A (III), de 10 de desembre de 1948), a l'article 1 indica que «Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres».
- **La Convenció sobre els Drets de l'Infant**, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, recomana que els estats membres convenguin que l'educació de l'infant ha d'anar adreçada a preparar-lo per a una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat entre els sexes i amistat entre tots els pobles, grups ètnics, nacionals i religiosos i persones d'origen indígena.
- **El Tractat de Maastricht (1992)** exposa que la Unió Europea ha de combatre l'exclusió social i la discriminació i fomentar la justícia i la protecció social, la 11 igualtat entre dones i homes, la solidaritat entre les generacions i la protecció dels drets dels infants.
- **La Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea**, de 12 de desembre de 2007, reconeix que la igualtat entre dones i homes ha de garantir-se en tots els àmbits.
- **El Tractat de Funcionament de la Unió Europea**, de 30 de març de 2010, recull el principi d'igualtat, la necessitat d'eliminar les desigualtats entre els homes i les dones, de promoure'n la igualtat i de lluitar contra la discriminació per raó de sexe i orientació sexual.

- **El Pacte Europeu per la Igualtat de Gènere del Consell de la Unió Europea (2011-2020)** preveu la igualtat entre dones i homes com un valor fonamental de la Unió Europea i les polítiques d'igualtat de gènere com a vitals per al creixement econòmic, la prosperitat i la competitivitat.
- **El Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica** (Istanbul, 11 de maig de 2011, ratificat per Espanya des del 2014) considera al seu preàmbul com a violència contra les dones tots els actes de violència fonamentats en el gènere que impliquen o poden implicar per a les dones danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de dur a terme aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat en la vida pública o privada. D'altra banda, a l'article 14 parla específicament de les accions necessàries dins l'àmbit educatiu.

ii. Normativa Estatal

- **La Constitució espanyola de 1978** proclama a l'article 14 el principi d'igualtat davant la llei i, a l'article 9.2, la promoció real i efectiva per part dels poders públics de la llibertat i la igualtat de l'individu; l'article 27.2 preveu que l'educació ha de tenir per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de la convivència i als drets i les llibertats fonamentals. Des de la instauració de la democràcia a Espanya, fonamentalment a partir d'aquests articles, s'han anat articulant les polítiques públiques d'igualtat i, posteriorment, les lleis orgàniques que han regulat les mesures preventives i d'actuació davant les violències masclistes i la igualtat efectiva entre dones i homes.
- **La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere** enuncia que «la violència de gènere s'enfoca d'una manera integral i multidisciplinària, i comença pel procés de socialització i educació». Determina, també, les mesures de sensibilització, prevenció, detecció i intervenció en diferents àmbits, i en l'educatiu especifica les obligacions del sistema quant a la transmissió de valors de respecte a la dignitat de les dones i a la igualtat entre homes i dones. El sistema educatiu espanyol inclou dins els seus principis de qualitat l'eliminació dels obstacles que dificulten la plena igualtat entre homes i dones i la formació per a la prevenció de conflictes i per resoldre'ls pacíficament. Així mateix, les administracions educatives han de vetllar perquè tots els materials educatius eliminin els estereotips sexistes o

discriminatoris i perquè fomentin el valor igual d'homes i dones, perquè els plans de formació inicial i permanent del professorat adoptin les mesures necessàries perquè s'inclogui una formació específica en matèria d'igualtat, i perquè en la participació en els consells escolars s'adoptin les mesures necessàries 13 per assegurar que s'impulsin mesures que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones. També, els serveis d'inspecció educativa han de vetlar pel compliment i l'aplicació dels principis i valors recollits en el capítol I d'aquesta Llei referents a l'àmbit educatiu.

- **La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE)** explicita la necessitat d'una formació equitativa en el respecte dels drets i les llibertats fonamentals i en la igualtat efectiva d'oportunitats entre homes i dones, així com del desenvolupament ple de la personalitat i el reconeixement de la diversitat afectivosexual per superar comportaments sexistes. D'altra banda, el consell escolar de cada centre ha de designar una persona per impulsar propostes de mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones. La Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre (LOMCE), que modifica parcialment la LOE esmenta el desenvolupament a l'escola dels valors que fomenten la igualtat efectiva entre homes i dones, així com la prevenció de la violència de gènere.
- **La Llei 3/2007, de 22 de març, d'igualtat efectiva entre dones i homes** té per objecte fer efectiu el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, en particular mitjançant l'eliminació de la discriminació de la dona. Indica que cal fer especial atenció en els currículums del principi d'igualtat, l'eliminació i el rebuig de comportaments i continguts sexistes en materials educatius, la integració del principi d'igualtat en els cursos de formació del professorat, la promoció de la presència equilibrada de dones i homes en els òrgans de control i govern dels centres docents, la cooperació amb la resta de les administracions educatives per al desenvolupament de projectes dirigits a fomentar el coneixement i difusió dels principis de coeducació i d'igualtat efectiva i l'establiment de mesures educatives destinades al reconeixement i ensenyament del paper de les dones en la història.
- **La Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs** indica per a l'àmbit educatiu que s'han de preveure la formació en salut sexual i reproductiva com a part del desenvolupament integral de la personalitat i de la formació en valors, incloent-hi un enfocament integral que contribueixi a la promoció d'una visió de la sexualitat en termes d'igualtat i corresponsabilitat entre homes i dones;

la prevenció de malalties i infeccions de transmissió sexual, especialment la prevenció del VIH, i la prevenció d'embarassos no desitjats, en el marc d'una sexualitat responsable.

iii. Normativa Autonòmica

- **La Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI-fòbia** té com a finalitat establir les condicions per tal que les persones LGTBI puguin exercir els seus drets amb llibertat i igualtat sense cap tipus de discriminació, garantir la igualtat d'oportunitats en la participació i la representació en tots els àmbits de la vida social, contribuir a la superació dels estereotips que afecten negativament la percepció social d'aquestes persones, i establir mesures concretes per assolir una societat més justa, lliure, basada en la igualtat de tracte i d'oportunitats de les persones LGTBI i on la diversitat sigui valorada positivament. En l'àmbit de l'educació s'han regulat qüestions perquè en tot el sistema educatiu —com ara en el contingut dels materials escolars, en les activitats esportives escolars i en les de lleure infantil i juvenil, en els recursos formatius o en la formació de mares i pares— es tingui en compte la diversitat afectiva i sexual i s'eviti qualsevol tipus de discriminació i perquè es disposi de mesures de prevenció i actuació contra l'assetjament de què puguin ser objecte les persones LGTBI a l'àmbit escolar.
- **La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes a les Illes Balears** té per objecte promoure i garantir la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació per raó de sexe en qualsevol dels àmbits, etapes i circumstàncies de la vida. És, per tant, un instrument que permet avançar en la necessària igualtat de dones i homes. A l'àmbit educatiu l'Administració educativa ha de tenir com un dels seus principis bàsics la prevenció de conductes violentes en tots els nivells educatius, especialment de la violència masclista, com també ha de garantir la posada en marxa als centres de projectes coeducatius que fomentin la construcció de les relacions igualitàries de les dones i els homes sobre la base de criteris d'igualtat que ajudin a identificar i eliminar les situacions de discriminació per orientació i identitat sexuals i les de violència masclista.
- **El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes**

Balears, exposa que l'alumnat té dret a la formació en coeducació i en igualtat entre ambdós sexes per prevenir la discriminació i la violència de gènere. A més, el pla de convivència ha d'incloure un «estudi i valoració del tractament de la igualtat entre ambdós sexes i situacions de violència per qüestió de gènere». I, també, considera conductes greument perjudicials per a la convivència al centre «l'assetjam ent sexista entès com qualsevol conducta contrària a la igualtat de dones i homes».

b. Organitzacions internacionals

L'ONU advoca per aconseguir la igualtat entre gèneres i empoderar totes les dones i nines, així com aprovar i enfortir polítiques encertades i lleis aplicables per promoure la igualtat entre els gèneres i l'empoderament de les dones i nines en tots els àmbits. L'ONU Dones, organisme específic de l'ONU, cerca aconseguir 16 l'empoderament de les dones i l'erradicació de la violència contra elles. – UNICEF fa feina amb l'objectiu principal d'aconseguir la igualtat entre gèneres i eliminar les disparitats de tot tipus. Els programes van dirigits a nins i nines de tot el món que es troben en situació de desavantatge: les persones excloses, les vulnerables i aquelles que no veu ningú. – El Pla d'Acció per a la prioritat «Igualtat de gènere 2014-2021» de la UNESCO defineix la igualtat de gènere com la «igualtat de drets, responsabilitats i oportunitats per a dones i homes i per a nines i nins». 4.3 Plans estratègics – El Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere, Text refós de 2019, que suposa la formulació de mesures per a l'erradicació de la violència sobre les dones incidint en tots els àmbits de la societat. – El IV Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes 2015-2020 del Govern de les Illes Balears. – El pla «Reacció, mesures contra les violències masclistes 2017-2020» del Govern de les Illes Balears. – Pla Estratègic de Coordinació i Atenció a la Diversitat Sexual i de Gènere a les Illes Balears Cap a la Igualtat de tracte i no-discriminació de lesbianes, gais, trans*, bisexuals i intersexuals (LGTBI) - 2017-2019 del Govern de les Illes Balears.

2. Contextualització

L'IES Marratxí és un centre situat al polígon de Marratxí. Majoritàriament les famílies estan presents en la tasca educativa de l'alumnat i el nivell socioeconòmic, en general, és mitjà.

La composició del centre és la següent:

- alumnat: 1231
- professorat: 138
- personal no docent: 24

3. Diagnòstic i justificació

a. D'on partim?

Tot i que la coordinació de coeducació ja fa anys que existeix i que la conformen 7 membres del professorat, en general detectam la manca de formació a nivell de claustre, així com la desconeixença de la tasca i necessitat de la coeducació a nivell de comunitat educativa.

b. Per què ho necessitam?

La tasca docent, més enllà de les normatives estrictament curriculars, ha d'estar encaminada a transmetre, fomentar i preservar la Igualtat i la integració.

Treballar la igualtat i la tolerància no és una qüestió política ni opinable, és part de la tasca docent. I per tant ha de formar part dels nostre dia a dia, per tal de conscienciar.

4. Àmbit d'aplicació

El Pla d'igualtat de l'IES Marratxí pretén englobar tota la comunitat educativa. Tot i que la concreció estigui enfocada a la tasca directa amb l'alumnat, s'entén que tots i totes hem de ser part activa per tal de poder assolir uns resultats efectius i reals.

5. Objectius per nivell

a. Objectius a nivell de comissió

- Donar resposta al marc legal
- Implicar la comunitat educativa
- Convertir-nos en un centre que vetlli per la igualtat i la coeducació
- Conscienciar a la comunitat educativa
- Implicar el claustre
- Fer partícip l'alumnat en la tasca coeducativa
- Treballar les relacions sanes
- Combatre els estereotips

b. Objectius a nivell de Claustre

- Educar en igualtat.

- Integrar dones que han contribuït a les diferents especialitats.
- Ús de llenguatge no sexista i no discriminatori.
- Treballar la Igualtat, de forma activa, a l'aula.

c. Objectius a nivell d'alumnat

- Sensibilitzar l'alumnat contra les violències masclistes.
- Sensibilitzar l'alumnat contra les violències lgtbifòbiques.
- Sensibilitzar l'alumnat de les desigualtats existents.
- Donar eines a l'alumnat per detectar i combatre violències masclistes i lgtbifòbiques i les desigualtats.
- Donar eines a l'alumnat per detectar i combatre les violències lgtbifòbiques.
- Donar eines a l'alumnat per detectar i combatre les desigualtats.

6. Mesures

Atès que som conscients de que la nostra tasca té un caire evolutiu, les mesures a prendre, en línies generals seran:

- Revisar el currículum de les diferents matèries per incloure dones.
- Conmemorar el 25 de novembre, el 8 de març, el 17 de maig.
- Visibilitzar diferents col·lectius per tal de treballar la igualtat i inclusió.
- Eliminar l'ús de cançons i/o material sexistes a l'àmbit educatiu.
- Ús d'un llenguatge inclusiu.
- Conscienciació.

7. Actuacions i accions

Dividim les actuacions/accions en dues línies d'actuació, aquelles que són pròpiament de conscienciació i les actuacions que impliquen una reflexió per part de l'alumnat i, per tant, serveixen per desenvolupar estratègies i eines.

a. Línia d'actuació 1: conscienciació

- Minut de silenci a les 9:30h cada cop que hi ha un assassinat per violència masclista.
- Actuacions 25 de novembre (dia internacional contra la violència masclista): activitat de centre i activitat conjunta amb Feminisme a l'escola
- Actuacions 8 de març (dia internacional de la dona): activitat de centre i activitat conjunta amb Feminisme a l'escola

- Actuacions 17 de maig (dia internacional contra la LGTBIQ+fòbia): activitats de centre

b. Línia d'actuació 2: estratègies i eines

La intenció és treballar a cada nivell temàtiques relacionades amb la igualtat en tots els aspectes. A cada trimestre es faran una o dues intervencions, i les actuacions aniran evolucionant dins el mateix any perquè l'alumnat pugui tenir una visió completa de la tasca duta a terme.

NIVELL	TEMÀTICA / AVALUACIÓ / ACTIVITATS		
1r ESO	VIOLÈNCIES MASCLISTES ICEBERG. Bases masclisme Feminisme		
	1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
	Formació	Procés de reflexió	Activitat pràctica
2n ESO//PISE	TREBALLAR ESTEREOTIPS I RELACIONS SANES		
	1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
	Formació	Procés de reflexió	Activitat pràctica
3r ESO/ PMAR/ FPB	NOVES MASCULINITATS/ FEMINITZACIÓ I MASCULINITZACIÓ DE PROFESSIONS/ IGUALTAT D'OPORTUNITATS		
	1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
	Formació	Procés de reflexió	Activitat pràctica
4t d'ESO/ PMAR/ FPB	RELACIONS SANES		
	1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
	Formació	Procés de reflexió	Activitat pràctica
1r batxillerat /FP	NOVES MASCULINITATS/ FEMINITZACIÓ I MASCULINITZACIÓ DE PROFESSIONS/ IGUALTAT D'OPORTUNITATS		
	1R TRIMESTRE	2N TRIMESTRE	3R TRIMESTRE
	Formació	Procés de reflexió	Activitat pràctica
2n batxillerat/ FP	Taller feminisme. Fora horari lectiu		

8. Avaluació

L'avaluació servirà per detectar què funciona i què no. Els mecanismes que utilitzarem seran els següents:

- Reunions periòdiques de la comissió de coeducació on es revisaran les actuacions i els resultats.
- Qüestionaris d'avaluació i control.
- Feedback amb la comunitat educativa.